

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/691/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208013
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214208013.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, B. S., t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom pre toto konanie: Mgr. Y. K., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie sumy 3.864,75 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 31. marca 2015, č.k. 9C/296/2014-56 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, § 100 O.z., § 101, § 103 O.z., § 142 ods. 1 O.s.p., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ vyzval listom zo dňa 18.03.2011 (č.l. 5 v spise) odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami, najneskôr do troch dní od doručenia tejto upomienky, čím došlo k zosplateniu celej pôžičky. Súd má za to, že s poukazom na ustanovenie § 103 veta druhá O.z. premlčacia lehota ohľadne celého dlhu začala plynúť odo dňa zročnosti prvej neuhradenej splátky dňa 20.11.2010 a uplynula dňa 20.11.2013, avšak navrhovateľ si návrh podal na súd až dňa 17.04.2014, z čoho vyplýva, že návrh navrhovateľa sa premlčal dňa 20.11.2013. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo ho zmenil tak, že návrhu vyhovie. Podľa odvolateľa súd vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, čo odôvodnil tým, že súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 5b ZoOS. Navrhovateľ nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. V tejto súvislosti poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy SR, Nález ÚS SR z 24.05.1995, PL.ÚS 16/95, Nález ÚS SR z 03.03.1996, PL.ÚS 36/95, článok 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, článok 152 ods. 4 Ústavy SR, Nález ÚS SR z 08.03.2011, III.ÚS 348/2006-42. Odvolateľ zastáva názor, že aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu. Aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konanie

bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Ústava SR priznáva každému z účastníkov súdneho konania rovnaké postavenie. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama osebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tom svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Navrhovateľ si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom dňa 19.02.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014 a navrhovateľ preto nemôže súhlasíť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Ďalej navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodný záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 M Cdo 3/2011 zo dňa 28.04.2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, sp. zn. 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.02.2014 z ktorých vyplýva, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Podľa Komentára k § 52 O.z. k spotrebiteľným zmluvám od prof. JUDr. Petra Vojčíka, CSc., pri uplatňovaní jednotlivých právnych prostriedkov je veľmi dôležité posúdiť, akého charakteru je spotrebiteľská zmluva, či ide o zmluvu občiansko-právneho charakteru alebo obchodno-právneho charakteru. Má to zásadný význam pri uplatňovaní práv spotrebiteľa. Iba v jednom prípade - práva na ochranu pred neprimeranými podmienkami je úprava jednotná a spoločná bez ohľadu na to, o akú zmluvu ide. Avšak pokiaľ pôjde o ostatné právne prostriedky, bude práve dôležité posúdiť, či ide o zmluvu občiansko-právnu alebo obchodno-právnu, pretože v mnohých prípadoch bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v týchto kódexoch.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) zverejnením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa § 156 ods. 3 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je potrebné ho v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdiť.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 9C/296/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplata sumy vo výške 3.864,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 27.03.2011 do zaplata.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správneho postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý a v závislom výroku o náhrade trov konania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, prečo by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ ako veriteľ uzavrel dňa 02.08.2010 s odporcom ako dlžníkom zmluvu č. 7077094, na základe ktorej poskytol odporcovi pôžičku vo výške 3.000,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe 32,31%, RPMN 32,31%, priemernej hodnote RPMN 20,72%, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 2640 eur. Odporca sa zaviazal ju splácať v 60 pravidelných mesačných splátkach vo výške 94,- eur. Z predloženého prehľadu splátok bolo zistené, že odporca uhradil dve splátky po 100,49 eur v celkovej výške 200,98 eur a splátky splatné od 20.12.2010 neboli uhradené. Z dôvodu oneskorenia so splácaním pôžičky aj napriek predchádzajúcemu upozorneniu, využil veriteľ právo na predčasné zosplatnenie pôžičky v zmysle Všeobecných obchodných podmienok zmluvy a to listom zo dňa 18.3.2011.

Keďže sa odvolací súd stotožňuje nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, na zdôraznenie jeho správnosti v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. len ho dopĺňa reagovaním na odvolanie navrhovateľa.

Základnou spornou otázkou vychádzajúc z obsahu odvolania navrhovateľa bolo, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď otázku premlčania posúdil podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch a to v ustanovení § 387 a nasl. Obch.z. a ustanovení § 100 a nasl. O.z. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle ustanovenia § 497 až § 507 Obch.z. s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka a to i v otázke premlčania práva navrhovateľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva.

Aj napriek uvedenému odvolací súd ďalej uvádza, že pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Spotrebiteľské zmluvy predstavujú rovnorodý druh občianskoprávných zmlúv (príp. aj obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu), v ktorých druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ; osobitosť spotrebiteľských zmlúv vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka zmluvného vzťahu - spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s poskytovateľmi rôznych plnení a služieb. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy je zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri poskytovaní služieb. Na to, aby zmluva bola označená za „spotrebiteľskú“, musí byť splnená podmienka, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov, pričom tieto podmienky sú vopred pripravené dodávateľom a spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah; k zmluvným podmienkam dodávateľa môže spotrebiteľ pristúpiť alebo nie - spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom.

Súd prvého stupňa v danom prípade postupoval správne, keď aplikoval ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. V danom prípade síce odporca nenamietal premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom, v zmysle súdom prvého stupňa správne aplikovaného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihladiť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez

ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal. Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. Zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V § 29b Zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona.

Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne na premlčanie nároku navrhovateľa v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravej retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa rozsudkom návrh navrhovateľa voči odporcovi zamietol, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď tento správne rozhodol aj v závislom výroku o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil a taktiež mu nevyplývajú z obsahu spisu.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.